

Utlåtande 2011: RVIII+II (Dnr 667-392/2010)

Ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 21 juni 2010

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Revidering av de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun godkänns, i enlighet med fastighetsnämndens och trafik- och renhållningsnämndens förslag med beaktande av stadsledningskontorets synpunkter och förslag enligt bilaga 2, att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Föredragande borgarråden Madeleine Sjöstedt och Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

I samband med kommunfullmäktiges budget för 2009 fick trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen (1993:1617) och revidera torghandelsföreskrifterna. Trafik- och renhållningsnämnden skulle också se över och upprätta nya ritningsbilagor över salutorgen. Trafik- och renhållningsnämnden redovisar i ett gemensamt ärende med fastighetsnämnden förslag till revidering av torghandelsföreskrifterna och nya ritningsbilagor. För att renodla ansvaret och gränssnittet mellan trafik- och renhållningsnämnden och fastighetsnämnden har upplåtelse för tillfälliga försäljningsplatser på salutorg upphört den 31 augusti

2009. Istället upplåts motsvarande ytor för försäljning med polistillstånd genom trafik- och renhållningsnämnden.

Kommunfullmäktige behandlade ärendet den 21 juni 2010, då ärendet minoritetsåterremitterades för komplettering av beslutsunderlaget.

Beredning före minoritetsåterremiss

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret är positivt till att all upplåtelse för tillfällig torghandel har omvandlats till upplåtelse enligt ordningslagen samt till de av trafik- och renhållningsnämnden och fastighetsnämnden föreslagna ändringarna i de lokala ordningsskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun.

Beredning efter minoritetsåterremiss

Ärendet har efter kommunfullmäktiges minoritetsåterremiss remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret är alltjämt, efter komplettering av beslutsunderlaget i enlighet med fullmäktiges minoritetsåterremiss, positivt till de reviderade lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln.

Våra synpunkter före minoritetsåterremissen

Fungerande torghandel är en viktig del i en levande stad och något som skapar både arbete och ett positivt inslag i gatubilden. Genom den föreslagna revideringen av de gällande ordningsföreskrifterna förenklas och förtydligas förutsättningarna för torghandel och upplåtelse av offentlig mark.

Som småföretagare är torghandlarna viktiga för att skapa fler jobb i Stockholm och förutsägbara villkor är mycket viktiga för deras utveckling. Fler torgplatser med bättre försäljningsunderlag för handlarna skapas genom förändringarna samtidigt som servicen genom exempelvis öppettider utökas för konsumenterna. Söndagsmarknaden på Hötorget är ett exempel på gatumarknad som skapar trivsel, liv och rörelse och dess fortlevnad är därför mycket viktig. Där staden växer och nya stadsdelar tar form ses torghandel som något naturligt och fler försäljningsplatser planeras in vid nya torg. Den föreslagna revideringen syftar till att förenkla för torghandlarna och ska inte innebära större praktiska förändringar för dem. Sammantaget ger förslaget förutsättningar för mer liv på offentliga platser i hela Stockholm.

Våra synpunkter efter minoritetsåterremissen

Fungerande torghandel är en viktig del i en levande stad och något som skapar både arbete och ett positivt inslag i gatubilden. Genom den föreslagna revideringen av de gällande ordningsföreskrifterna förenklas och förtydligas förutsättningarna för torghandel och upplåtelse av offentlig mark.

Som stadsledningskontoret påpekar så framgår det i förslaget till nya lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i 2§ att en del torg har tagits bort som salutorg. I arbetet med att ta fram nya föreskrifter har fastighetsnämnden genomfört en översyn av torghandeln i staden vilken visat att det för flera torg inte längre finns någon efterfrågan på torghandelsplatser. Det framkom också att flera torg inte heller nyttjats som salutorg på åtskilliga år. Dessa torg har nu tagits bort från föreskrifterna. Torgen återgår istället till att vara offentlig plats där man söker polisens tillstånd för olika markupplåtelser.

Av 4§ framgår att endast detaljhandel får bedrivas på salutorgen. Vid framtagande av nya gränslinjer för torghandeln har ordnings-, säkerhets- och framkomlighetsaspekterna varit avgörande. För att kunna säkerställa detta har staden valt att dela in torgen i olika användningsområden. Inom salutorgsdelen får endast detaljhandel bedrivas. Övrig yta på torgen får dock upplåtas med polisens tillstånd för till exempel mat och dryck som bereds på plats eller för tillfälliga försäljningsplatser.

Det organiska avfallet från torghandlare tas om hand av handlare i ett av miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänt utrymme och hämtning av avfallet sker enligt normalt avfallsabonnemang hos trafik- och renhållningsnämnden. Vid kontakt med staden bör verksamhetsutövaren särskilt uppmärksammas och informeras om vilka andra erforderliga tillstånd som krävs.

Det är avslutningsvis viktigt att framhålla att söndagsmarknad på t.ex. Hötorget går in under epitetet torghandel.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Ordningsföreskrifter torghandel
3. Kartor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Karin Wanngård* och *Tomas Rudin* (båda S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Delvis bifalla förslaget till nya ordningsföreskrifter för torghandel
2. Därutöver anföras.

Förslaget till nya ordningsföreskrifter för torghandeln syftar bland annat till att klargöra gränsdragningar mellan de berörda nämnderna, främst Fastighetsnämnden och Trafik och renhållningsnämnden. Det syftar också till att modernisera och skapa ett tydligare regelverk för hur torghandel bedrivs i Stockholm. Allt detta är positivt.

Vi tror att torghandel inte bara stimulerar småföretagande i vår stad utan framförallt bidrar till att skapa trevliga och trygga utemiljöer där stockholmare kan mötas. Sådana mötesplatser är viktiga i alla delar av vår stad.

Kommunfullmäktige har beslutat att sträva mot att Stockholm ska bli en trygg, tillgänglig och växande stad. Det får antas att målet är att det ska gälla hela staden. Mot den bakgrunden är det märkligt att så pass många torghandelsplatser, främst i ytterstaden, nu försvinner.

Många av de platser som nu försvinner som torghandelsplatser används inte regelbundet för torghandel. Men staden bör sträva efter att öka, inte minska, torghandeln. Flera av de platser där torghandel inte förekommer idag, exempelvis Bandhagens centrum, är ändå platser som är lämpade för ett sådant ändamål. Staden borde stimulera en sådan utveckling istället för att kväva den.

Mot den bakgrunden verkar det dumt att minska antalet platser där torghandel får förekomma.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Revidering av de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun godkänns, i enlighet med fastighetsnämndens och trafik- och renhållningsnämndens förslag med beaktande av stadsledningskontorets synpunkter och förslag enligt bilaga 2, att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Stockholm den 22 juni 2011

På kommunstyrelsens vägnar:

STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt Ulla Hamilton

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Maria Östberg Svanelind* (alla S) och *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Delvis bifalla förslaget till nya ordningsföreskrifter för torghandel
2. Stoppa ”försoplingen” av vår vackra stad
3. Därutöver anföras;

Förslaget till nya ordningsföreskrifter för torghandeln syftar bland annat till att klargöra gränsdragningar mellan Trafikkontorets och Fastighetsförvaltningens åtaganden. Det är bra. Utöver detta har vi fortfarande svårt att se hur förslaget lever upp till stadens visioner och inriktningsmål. På vilket sätt bidrar dessa visioner och föreskrifter till att skapa en god stadsmiljö, attraktiva miljöer, trygghet, tillgänglighet, företagsvänlighet, positiva avtryck nytänkande bättre service och kreativitet?

Självklart upplever vi torghandel i allmänhet som mycket positiv och den skapar både trivsel, attraktiv miljö samt företagande. Det vi vänder oss emot är att staden upplåter offentlig mark till både det ena och det andra. Många gånger handlar det mest om ”försopling”. Vi har svårt att förstå vitsen med att staden upplåter det offentliga rummet till folk som står och säljer Manchester United halsdukar respektive Milan-tröjor och annat allskönt bråte i Stockholms innerstad. Samma tröjor och halsdukar som man kan köpa på Markusplatsen i Venedig eller på en gata i Bangkok. Det man många gånger förundras över när man har förmånen att få resa ut i världen är att i många fattiga länder/städer exempelvis Latinamerika, är det befriande skönt att sitta ner på deras stora vackra torg och slippa denna ”försopling”. Stockholm är en rik stad både bokstavligt och bildligt, har vi verkligen inte råd att säga nej till denna kommersiella terror och ”försopling”?

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) enligt följande.

Det är viktigt att se till att taxorna för hyra av torgplats inte blir så höga att de hindrar torghandel i ytterstaden. Vi vill att Stockholms stad ska uppmuntra småföretagande. Torghandeln kan bidra till att skapa en god stadsmiljö, attraktiva miljöer, rikt gatuliv och god service. Staden måste arbeta mer aktivt för att öka insamlingen av organiskt avfall för biogasframställning, dels övergripande i hela staden dels specifikt när det gäller torghandeln.

ÄRENDET

I samband med kommunfullmäktiges budget för 2009 fick trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen (1993:1617) och revidera torghandelsföreskrifterna. Trafik- och renhållningsnämnden skulle också se över och upprätta nya ritningsbilagor över salutorgen. Trafik- och renhållningsnämnden redovisar i ett gemensamt ärende med fastighetsnämnden förslag till revidering av torghandelsföreskrifterna och nya ritningsbilagor. För att renodla ansvaret och gränssnittet mellan trafik- och renhållningsnämnden och fastighetsnämnden har upplåtelse för tillfälliga försäljningsplatser på salutorg upphört den 31 augusti 2009. Istället upplåts motsvarande ytor för försäljning med polistillstånd genom trafik- och renhållningsnämnden.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2010 att

1. Fastighetsnämnden tillstyrker föreslagen ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun.
2. Fastighetsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att revidera lokala ordningsföreskrifterna för torghandel i Stockholms kommun.
3. Fastighetsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att revidera nämndens reglemente med anledning av att de tillfälliga torgplatserna upphör.

Reservation anfördes av vice ordförande Martin Michel m.fl. (MP), Bengt Sandberg m.fl. (S) och Åke Mezan (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande Kristina Alvendal m.fl. (M) och Per Altenberg (FP), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Lars Wyke (KD), *bilaga 1*.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 februari 2010 att

1. tillstyrka föreslagen ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun.
2. Nämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att revidera lokala ordningsföreskrifterna för torghandel i Stockholms kommun.

Fastighetskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 15 januari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Trafik- och renhållningsnämnden fick i budget för 2009 i uppdrag från kommunfullmäktige att omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen (1993:1617), att se över och upprätta nya ritningsbilagor över salutorgen samt att revidera lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun. Trafikkontoret har i samråd med fastighetskontoret arbetat enligt uppdragen och föreslår nu gemensamt ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun.

Bakgrund

Ansvar för såväl tillfälliga som fasta torghandelsupplåtelser på salutorgen överfördes från trafikkontoret till fastighetskontoret den 1 maj 2008. Avsikten vid överförandet var att kontoren under året skulle fortsätta samråda kring gränssnittet mellan upplåtelse med polistillstånd med stöd av ordningslagen respektive salutorgsupplåtelse med stöd av torghandelsföreskrifterna. Detta för att skapa en tydligare avgränsning mellan kontorens ansvarsområden samt att effektivisera respektive verksamheter och öka servicen till medborgare och företag. Kontoren skulle återkomma med en redovisning och eventuella förslag till förändringar under året.

I stadens budget för 2009 gav kommunfullmäktige trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att dels se över och upprätta nya ritningsbilagor över salutorgen, dels omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen. Nämnden skulle även revidera lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun, så att dessa överensstämmer med åtgärdsföreskriften.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av trafikkontorets upplåtelseenhet med hjälp av två landskapsarkitektpraktikanter. Interna samrådsmöten har genomförts med kontorets övriga avdelningar. Samråd har även skett med exploateringskontorets landskapsarkitekter, stadsdelsförvaltningarna och med fastighetskontoret.

Förslag till ändring av lokala ordningsföreskrifterna har lämnats på remiss till Juridiska avdelningen på Stadsledningskontoret. Ordningsföreskrifterna har justerats enligt juridiska avdelningens synpunkter.

Trafikkontorets och Fastighetskontorets synpunkter

Uppdrag: All upplåtelse för tillfällig torghandel har omvandlats till upplåtelse

enligt ordningslagen

För att renodla ansvaret och gränssnittet mellan kontoren har upplåtelse för *tillfälliga försäljningsplatser på salutorg* upphört den 31 augusti 2009. I stället upplåts motsvarande ytor för försäljning med polistillstånd genom trafik- och renhållningsnämnden. För att förenkla hanteringen har trafikkontoret sökt ett generellt tillstånd hos polisen för tillfällig försäljning på dessa platser. Det underlättar även för barn- och ungdomsverksamheter som i enlighet med kommunfullmäktige beslutad avgift har nolltaxa, vilket innebär att de inte behöver betala polisens avgift för tillstånd.

Under sista kvartalet 2009 har serviceförvaltningen genom Kontaktcenter (KC) på uppdrag av trafikkontoret inrättat en bokningstjänst, dit man vänder sig för att boka försäljningsplatserna. Verksamheten har utvärderats och anses fungera tillfredsställande. Nuvarande IT-system kommer att vidareutvecklas och KC kommer att fortsätta med bokningen under år 2010.

Uppdrag: Ritningsbilagorna över salutorgen har setts över. Nya ritningsbilagor har upprättats

Förhållandet mellan salutorgsupplåtelse respektive upplåtelse med polistillstånd har förtydligats genom att *salutorgsytan begränsats till fasta torghandelsplatser* och inte, som på tidigare ritningar, omfattat en betydande del av hela torgen.

Trafikkontoret har under året genomfört en inventering av samtliga nu gällande salutorg och även ett antal nya torg. Inventeringen har visat vilka ytor som idag används av fasta torghandlare och vilka ytor som upplåts för evenemang, försäljning, uteserveringar mm. Trafikkontoret har även studerat och dokumenterat befintlig möblering på torgen. Inventeringen har senare även kompletterats med lämpliga leverans- och transporttytor samt övriga så kallade friytor. Utifrån inventeringen har nya förslag till salutorgsområden upprättats i samråd mellan kontoren.

Några av torgen är under byggnation och ytterligare några kommer inom en snar framtid att rustas upp och ses över i olika gestaltungsprogram. Det är viktigt att poängtera att ansvaret för gestaltning och upprustning av torg i sin helhet ligger inom trafik- och renhållningsnämndens, och därmed trafikkontorets ansvarsområde. Flera salutorg har behov av en översyn och kan komma att förändras framöver även vad gäller gestaltningen. Fastighetskontoret ska vara samrådspart i frågan då verksamhet på salutorg berörs.

Befintliga ritningar över salutorgen har nu aktualiserats med hänsyn till dagens verklighet och har därefter reviderats. Dessa biläggs tjänsteutlåtandet, inom *bilaga 1*.

Uppdrag: Revidera de lokala föreskrifterna för torghandel i Stockholms kommun

Kontoren har i nära samråd kommit fram till föreslagna justeringar i torghandelsföreskrifterna, se textförändringar redovisade i *bilaga 1*. Nedan redovisas förklaringar till textförändringar.

Fler och färre salutorg

Vid genomlysning av salutorgen har framkommit att flera torg inte har haft någon rimlig marknad för försäljning och inte heller på åtskilliga år har nyttjats som salutorg.

Dessa torg tas nu bort från föreskrifterna.

Odenplan tas tillfälligt bort på grund av att torget långt fram i tiden är byggarbetsplats för bland annat Citybanan. Då en ny gestaltning av Odenplan blir aktuell kan ett salutorg också planeras in där. Tillsvärdare ersätter Spelbomskans torg Odenplans torg-handelsverksamhet.

Några nya torg har tillkommit, såsom Telefonplan och det nyanlagda Sjövikstorget i Liljeholmen. Flera platser har döpts om till mer passande adresser. Brommaplan är ett exempel på salutorg som trafikkontoret snarast möjligt önskar se över i ett gestaltungsprogram. Torget domineras idag av torghandlare och andra försäljare till nackdel för konstverk, träd och annan arkitektur. Gestaltning av torg är en ständigt pågående fråga i samband med exploateringar.

Fastighetskontoret har i en särskild överenskommelse ett betydligt större ansvar för Östermalmstorg och viss mån Hötorget än vad den generella ansvarsfördelningen mellan kontoren anger. Frågan om den specialöverenskommelsen kräver ytterligare utredning och behandlas därför inte i detta tjänsteutlåtande.

Justeringar till fast torghandel

Då endast fasta och långvariga platser för torghandel ska upplåtas inom salutorg har justeringar gjorts i de paragrafer där både tillfällig och fast torghandel nämns.

Nya avtalstider och plats per kalenderår

Fastighetskontoret har önskemål om att avtalstider ska följa stadens bokslutsår 1/1 – 31/12. Då det numera finns planer på att investera i nya torgplatsmöbler, elanslutningar m.m. på salutorgen önskar även fastighetskontoret en längre avtalstid, dvs. mellan ett till tre år, för att kunna lägga upp lämpliga avskrivningstider för investeringen.

Försäljningstider utökas

Föreskrifterna om tider för försäljning bör anpassas någorlunda efter dagens affärstider och därför föreslår kontoren nu en utökning av öppettiderna med en timme på vardagkvällar, fram till kl.19:00 och på såväl lördag som söndag/helgdag öppettider mellan kl.07:30 och kl.17:00.

Transporter

För att tydliggöra vad som gäller avseende transporter in och ut på torgen så önskar fastighetskontoret få en generell dispens för torghandlarna inskriven i ordningsföreskrifterna. Stadsledningskontorets juridiska avdelning avråder emellertid från ett sådant förfaringsätt, varför trafikkontoret i stället kommer att utfärda dispenser, alternativt nya lokala trafikföreskrifter för transporter på de salutorg där det behövs. Tiderna kan dock variera mellan torgen, eftersom en avvägning med hänsyn till bland annat trafiksäkerhet alltid görs vid utfärdande av dispens.

Gatukök är inte torghandel

Salutorgen ska upplåtas till så kallad detaljhandel och kontoren anser inte att tillag-

ning av mat hör dit. I föreskrifterna informeras nu om att mat tillagad på plats inte är detaljhandel, utan att dessa ärenden istället hanteras med polistillstånd enligt ordningslagen. Kontoren är överens om att ett tydligt gränssnitt ska införas generellt på alla salutorg. Befintliga matvagnsupplåtelser på salutorg omvandlas till upplåtelse med polistillstånd och hanteras istället av trafikkontoret på ytor utanför salutorg. Ny information om ansvariga myndigheter för dispensgivning och sophantering nämns.

Uppdaterade hänvisningar

Hänvisningar till gällande lagar (och regler) är generellt uppdaterade och ny information avseende gasolhantering finns med.

Analys och konsekvenser

Måluppfyllelse

Ett av stadens mål är att effektivisera sina verksamheter och öka servicen till medborgare och företag. De föreslagna förändringarna i de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun stödjer detta mål.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget att omvandla tillfälliga försäljningsplatser på salutorg till upplåtelse enligt ordningslagen innebär ekonomiska konsekvenser för båda förvaltningarna i form av budgetjusteringar. Fastighetskontoret har under år 2009 erhållit ca 350 000 kr i intäkter för tillfälliga försäljningsplatser på salutorg. Kostnaden för verksamheten uppgår för fastighetskontoret till ca 300 000 kr, motsvarande en halvtidstjänst. Justeringar av nämndernas budget föreslås ske med motsvarande belopp i kommande tertialrapporter.

Följdkonsekvenser

Justeringar måste göras i fastighetsnämndens reglemente med anledning av att fastighetskontoret inte längre hanterar tillfälliga torgplatser

Påverkan på barn

I uppdraget att omvandla all tillfällig försäljning till upplåtelse enligt ordningslagen har ett mål varit att underlätta för barn- och ungdomsverksamheter att utan avgift kunna få använda allmän plats till olika mindre evenemang. Detta uppfylls i och med att trafikkontoret söker ett generellt polistillstånd för bokningsbara platser på framför allt torgytor.

Gestaltning och framkomlighet

I uppdraget ingick att vid inventeringen bedöma lämpligheten av olika uppställningar och möblemang på torgen samt även att titta på framkomligheten för trafikanter.

Man kan konstatera att de fasta torghandelsplatserna på torgen är av mycket varierande karaktär och inte sällan täckta av presenningar i olika färger och kvalitet. Trafikkontoret önskar att fastighetskontoret tar ett helhetsgrepp på torghandelsplatsernas möblemang och att kontoren i samråd diskuterar fram olika lösningar för olika torg, beroende på torgets övriga gestaltning.

Trafikkontoret anser inte att det är tillfredställande att torghandelsplatser stänger av och blockerar siktlinjer på torgen. Kontoren är överens om att framkomlighet och

gestaltning måste förbättras och ses över. Det pågår för närvarande ett gestaltungsprojekt hos fastighetskontoret där en konsult tittar på olika möbleringsförslag för utrustning åt torghandlarverksamheten. Framkomliga gångstråk och friyor är nu även redovisade på de nya ritningarna över salutorgen. Kontoren förutsätter att båda upplåtelse typerna, d v s upplåtelse med polistillstånd enligt ordningslagen respektive upplåtelse enligt torghandelsföreskrifterna, kontrolleras regelbundet med hänsyn till god framkomlighet för trafikanter.

Evenemangsuppdraget

Staden ska enligt Vision 2030 bli och vara evenemangsvänligt.

I samband med denna genomlysning av salutorgen har ytor för mindre evenemangsplatser möjliggjorts på torgen.

Tidplan

Överföring av ansvaret för samt bokning av de tillfälliga försäljningsplatserna på salutorgen genomfördes 2009-09-01 i form av en försöksverksamhet på Kontaktcenter (KC) hos serviceförvaltningen. Polistillstånd finns numera för de platser som bokas. Verksamheten ska fortsätta och vidareutvecklas under år 2010.

Ändring av de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun bör genomföras senast 2010-05-01. De nu gällande kontrakten för fasta torghandelsplatser upphör 2010-04-30.

Trafikkontorets och fastighetskontorets förslag

Kontoren föreslår nämnderna att tillstyrka ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholm kommun i enlighet med tjänsteutlåtandet och att vidare föreslå kommunfullmäktige att revidera föreskrifterna att börja gälla senast 2010-05-01.

Med anledning av att fastighetskontoret inte längre hanterar tillfälliga torgplatser föreslås att kommunfullmäktige ändrar fastighetsnämndens reglemente i denna del.

BEREDNING FÖRE MINORITETSÅTERREMISS

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 maj 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

I samband med kommunfullmäktiges budget för 2009 fick trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen (1993:1617) och revidera torghandelsföreskrifterna. Trafik- och renhållningsnämnden skulle också se över och upprätta nya ritningsbilagor över salutorgen. Trafik- och renhållningsnämnden redovisar i ett gemensamt ärende med fastig-

hetsnämnden förslag till revidering av torghandelsföreskrifterna och nya ritningsbilagor. För att renodla ansvaret och gränssnittet mellan trafik- och renhållningsnämnden och fastighetsnämnden har upplåtelse för tillfälliga försäljningsplatser på salutorg upphört den 31 augusti 2009. Istället upplåts motsvarande ytor för försäljning med polistillstånd genom trafik- och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att de av fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden föreslagna ändringarna ligger i linje med stadens mål om effektivitet och fokus på kärnverksamheterna samtidigt som det förenklar och ger ökad service till stadens medborgare och företag.

Stadsledningskontoret kan konstatera att de ekonomiska konsekvenserna med anledning av ändrat ansvarsförhållande mellan fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden till följd av att tillfälliga försäljningsplatser på salutorg omvandlats till upplåtelse enligt ordningslagen hanterats för 2010 i samband med nämndernas verksamhetsplaner med budget för 2010. Stadsledningskontoret konstaterar också att det ändrade ansvarsförhållandet mellan fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden innebär att fastighetsnämndens reglemente måste justeras, vilket gjorts i samband med att fastighetsnämnden under 2009 gjorde en översyn av gällande reglemente mot bakgrund av den omorganisation som genomförts. Förändringen av fastighetsnämndens reglemente beslutades av kommunfullmäktige den 28 september 2009.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner revidering av de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun i enlighet med trafik- och renhållningsnämndens och fastighetsnämndens förslag enligt bilaga 1, att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

Bakgrund

Ansvaret för såväl tillfälliga som fasta torghandelsupplåtelser på salutorgen överfördes från trafik- och renhållningsnämnden till fastighetsnämnden den 1 maj 2008. Avsikten vid överförandet var att nämnderna under året skulle fortsätta att samråda kring gränssnittet mellan upplåtelse med polistillstånd med stöd av ordningslagen respektive salutorgsupplåtelse med stöd av torghandelsföreskrifterna. Detta för att skapa en tydligare avgränsning mellan nämndernas ansvarsområden, effektivisera respektive verksamheter och öka servicen till medborgare och företag.

I samband med kommunfullmäktiges budget för 2009 fick trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen (1993:1617) och revidera torghandelsföreskrifterna. Trafik- och renhållningsnämnden skulle också se över och upprätta nya ritningsbilagor över salutorgen.

Ärendet

Trafik- och renhållningsnämnden redovisar i ett gemensamt ärende med fastighetsnämnden förslag till revidering av torghandelsföreskrifterna och nya ritningsbilagor. Förslag till ändringar av de lokala ordningsföreskrifterna har remitterats till juridiska avdelningen på stadsledningskontoret. Ordningsföreskrifterna har justerats enligt juri-

diska avdelningens synpunkter.

Upplåtelse för tillfällig torghandel omvandlat till upplåtelse enligt ordningslagen

För att renodla ansvaret och gränssnittet mellan trafik- och renhållningsnämnden och fastighetsnämnden har upplåtelse för tillfälliga försäljningsplatser på salutorg upphört den 31 augusti 2009. Istället upplåts motsvarande ytor för försäljning med polistillstånd genom trafik- och renhållningsnämnden. För att förenkla hanteringen har trafik- och renhållningsnämnden sökt ett generellt tillstånd hos polisen för tillfällig försäljning på dessa platser. Detta underlättar även för barn- och ungdomsverksamheter som i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om upplåtelseavgifter har nolltaxa, vilket innebär att de inte behöver betala polisens avgift för tillstånd.

Under sista kvartalet 2009 har serviceförvaltningen genom Kontaktcenter (KC), på uppdrag av trafik- och renhållningsnämnden, inrättat en bokningstjänst dit man vänder sig för att boka försäljningsplatserna. Nuvarande IT-system kommer att vidareutvecklas och KC kommer att fortsätta med bokningen under år 2010.

Nya ritningsbilagor har upprättats

Förhållandet mellan salutorgsupplåtelse respektive upplåtelse med polistillstånd har förtydligats genom att salutorgsytan begränsats till fasta torghandelsplatser och inte, som på tidigare ritningar, omfattat en betydande del av hela torgen.

Trafik- och renhållningsnämnden har under senaste året genomfört en inventering av samtliga nu gällande salutorg och även ett antal nya torg. Genom inventeringen har det klargjorts vilka ytor som idag används av fasta torghandlare och vilka ytor som upplåts för evenemang, försäljning, uteserveringar m.m. I samband med inventeringen har även befintlig möblering på torgen dokumenterats och kompletterats med lämpliga leverans- och transportytor och övriga så kallade friytor. Utifrån inventeringen har nya förslag till salutorgsområden upprättats av trafik- och renhållningsnämnden och fastighetsnämnden.

Befintliga ritningar över salutorgen har reviderats med hänsyn till dagens användning, se bilaga 1.

Revidering av de lokala föreskrifterna för torghandel

Fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden föreslår en rad justeringar i torghandelsföreskrifterna, se bilaga 1.

Vid genomlysning av salutorgen har framkommit att flera torg inte har haft någon rimlig marknad för försäljning och inte heller på åtskilliga år använts som salutorg. Dessa torg har nu tagits bort från föreskrifterna.

Odenplan tas tillfälligt bort på grund av att torget långt fram i tiden kommer att vara en byggarbetsplats för bland annat Citybanan. Då en ny gestaltning av Odenplan blir aktuell kan ett salutorg också planeras in där. Tillsvidare ersätts Odenplans torghandelsverksamhet av Spelbomskans torg.

Några nya torg har tillkommit, till exempel Telefonplan och det nyanlagda

Sjövikstorget i Liljeholmen. Flera platser har döpts om till mer passande adresser.

Brommaplan är ett exempel på salutorg som trafik- och renhållningsnämnden snarast möjligt vill se över i ett gestaltungsprogram. Torget domineras idag av torghand-

lare och andra försäljare till nackdel för konstverk, träd och annan arkitektur.

Fastighetsnämnden föreslår att avtalstider ska följa stadens bokslutsår, 1 januari till 31 december. Då det numera finns planer på att investera i nya torgplatsmöbler, elanslutningar m.m. på salutorgen föreslås också en längre avtalstid, det vill säga mellan ett till tre år, för att kunna lägga upp lämpliga avskrivningstider för investeringen.

Nämnderna anser att föreskrifterna om tider för försäljning bättre bör anpassas till dagens affärstider, därför föreslås en utökning av öppettiderna med en timme på vardagkvällar, fram till kl. 19.00, och på såväl lördag som söndag/helgdag med öppettider mellan kl. 07.30 och kl. 17.00.

För att tydliggöra vad som gäller avseende transporter in och ut på torgen så vill fastighetsnämnden ha en generell dispens för torghandlarna inskriven i ordningsföreskrifterna. Stadsledningskontorets juridiska avdelning avråder

emellertid från ett sådant förfaringsätt, varför trafik- och renhållningsnämnden i stället kommer att utfärda dispenser, alternativt nya lokala trafikföreskrifter, för transporter på de salutorg där det behövs. Tiderna kan variera mellan torgen, eftersom en avvägning med hänsyn till bland annat trafiksäkerhet alltid görs vid utfärdande av dispens.

Salutorgen ska upplåtas till så kallad detaljhandel och nämnderna anser inte att tillagning av mat hör dit. I föreskrifterna informeras nu om att mat tillagad på

plats inte är detaljhandel, utan att dessa ärenden istället hanteras med polistillstånd enligt ordningslagen. Nämnderna är överens om att ett tydligt gränssnitt ska införas generellt på alla salutorg. Befintliga matvagnsupplåtelser på salutorg omvandlas till upplåtelse med polistillstånd och hanteras istället av trafik- och renhållningsnämnden på ytor utanför salutorg. Ny information om ansvariga myndigheter för dispensgivning och sophantering nämns också i föreskrifterna.

Hänvisningar till gällande lagar och regler är generellt uppdaterade och ny information om gasolhantering finns med.

Fastighetsnämnden har i en särskild överenskommelse ett betydligt större ansvar för Östermalmstorg och viss mån Hötorget än vad den generella ansvarsfördelningen mellan nämnderna anger. Frågan om denna specialöverenskommelse kräver ytterligare utredning och behandlas därför inte i detta ärende.

I uppdraget ingick att vid inventeringen bedöma lämpligheten av olika uppställningar och möblemang på torgen och även att titta på framkomligheten för trafikanter. Det kunde konstateras att de fasta torghandelsplatserna på torgen är av mycket varierande karaktär och inte sällan täckta av presenningar i olika färger och kvalitet. Trafik- och renhållningsnämnden föreslår att fastighetsnämnden tar ett helhetsgrepp på torghandelsplatsernas möblemang och att nämnderna i samråd diskuterar fram olika lösningar för olika torg, beroende på torgets övriga gestaltning. Trafik- och renhållningsnämnden anser inte att det är tillfredställande att torghandelsplatser stänger av och blockerar siktlinjer på torgen. Nämnderna är överens om att framkomlighet och gestaltning måste förbättras och ses över. Fastighetsnämnden driver för närvarande ett gestaltungsprojekt där en konsult tittar på olika möbleringsförslag för utrustning åt

torghandlarverksamheten.

Framkomliga gångstråk och friytor är nu även redovisade på de nya ritningarna över salutorgen. Nämnderna förutsätter att båda upplåtelse typerna, det vill säga upplåtelse med polistillstånd enligt ordningslagen respektive upplåtelse enligt torghandelsföreskrifterna, kontrolleras regelbundet för att säkerställa god framkomlighet för trafikanter.

Justering måste göras av fastighetsnämndens reglemente med anledning av att nämnden inte längre hanterar tillfälliga torgplatser.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget att omvandla tillfälliga försäljningsplatser på salutorg till upplåtelse enligt ordningslagen innebär ekonomiska konsekvenser för både fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden. Under 2009 hade fastighetsnämnden intäkter från tillfälliga försäljningsplatser om cirka 350 000 kr och kostnader om cirka 300 000 kr, motsvarande en halvtidstjänst.

Tidplan

Överföring av ansvaret för de tillfälliga försäljningsplatserna på salutorgen mellan fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden genomfördes den 1 september 2009 i samband med att ansvaret för bokning av de tillfälliga försäljningsplatserna på salutorgen flyttades till Kontaktcenter (KC) hos serviceförvaltningen i form av en försöksverksamhet. Polistillstånd finns numera för de platser som bokas. Ändring av de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun bör genomföras senast den 1 maj 2010. De nu gällande kontrakten för fasta torghandelsplatser upphör den 30 april 2010.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förnyelseavdelningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret är positivt till att all upplåtelse för tillfällig torghandel har omvandlats till upplåtelse enligt ordningslagen samt till de av trafik- och renhållningsnämnden och fastighetsnämnden föreslagna ändringarna i de lokala ordningsskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun. Kontoret anser att förändringarna ligger i linje med stadens mål om effektivitet och fokus på kärnverksamheterna samtidigt som det förenklar och ger ökad service till stadens medborgare och företag.

Stadsledningskontoret kan konstatera att de ekonomiska konsekvenserna med anledning av ändrat ansvarsförhållande mellan fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden till följd av att tillfälliga försäljningsplatser på salutorg omvandlats till upplåtelse enligt ordningslagen hanterats för 2010 i samband med nämndernas verksamhetsplaner med budget för 2010. Netto innebär detta minskade kostnader för fastighetsnämnden om 0,2 mnkr och motsvarande ökning av kostnaderna för trafik- och renhållningsnämnden. De ekonomiska konsekvenserna för kommande år får beaktas i samband med budget för 2011.

Stadsledningskontoret konstaterar att det ändrade ansvarsförhållandet mellan fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden till följd av att all upplåtelse för tillfällig torghandel har omvandlats till upplåtelse enligt ordningslagen innebär att

fastighetsnämndens reglemente måste justeras. Kontoret kan också konstatera att detta gjorts i samband med att fastighetsnämnden under 2009 gjorde en översyn av gällande reglemente mot bakgrund av den omorganisation som genomförts. Förändringen av fastighetsnämndens reglemente beslutades av kommunfullmäktige den 28 september 2009, Utl. 2009:139.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner revidering av de lokala ordningsföreskrifterna för torghandeln i Stockholms kommun i enlighet med trafik- och renhållningsnämndens och fastighetsnämndens förslag enligt bilaga 1, att gälla från och med det första månadsskiftet efter att kommunfullmäktiges beslut vunnit laga kraft.

BEREDNING EFTER MINORITETSÅTERREMISS

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 augusti 2010 har i huvudsak följande lydelse.

I förslaget till nya lokala ordningsföreskrifter för torghandeln framgår det av 2§ att en del torg har tagits bort som salutorg. I arbetet med att ta fram nya föreskrifter har fastighetsnämnden genomfört en översyn av torghandeln i staden vilken visat att det för flera torg inte längre finns någon efterfrågan på torghandelsplatser. Det framkom också att flera torg inte heller nyttjats som salutorg på åtskilliga år. Dessa torg har nu tagits bort från föreskrifterna. Torgen återgår istället till att vara offentlig plats där man söker polisens tillstånd för olika markupplåtelser.

I revideringen av föreskrifterna har samråd skett med stadsdelsnämnderna.

De reviderade föreskrifterna har tagits fram i samråd med torghandlarna. Det har till exempel framkommit önskemål om utökade öppettider för torghandeln för att mer anpassas efter dagens affärstider. De öppettider som anges i föreskrifterna är att anses som maximala öppettider.

Fastighetsnämnden har tillsammans med trafik- och renhållningsnämnden och torghandlarna arbetat fram ett gestaltungsprogram för torghandelsplatserna. Syftet med programmet är bland annat att skapa attraktiva, trygga och tillgängliga torghandelsmiljöer och också se till helheten avseende hela torgets disposition. Gestaltungsprogrammet innefattar bland annat en tydlig avgränsning av torghandelsplatserna med tält. Det är framförallt angeläget för att förbättra ordning, säkerhet och framkomlighet

och dessutom för att få en bättre arbetsmiljö, lägre energiförbrukning och en attraktivare stadsmiljö. För närvarande pågår ett försök med ny gestaltning i Farsta.

Det organiska avfallet från torghandlare tas om hand av handlaren i ett av miljö- och hälsoskyddsnämndens godkänt utrymme och hämtning av avfallet sker enligt normalt avfallsabonnemang hos trafik- och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret vill göra följande förtydliganden avseende de reviderade föreskrifterna för torghandeln.

Av 4§ framgår att endast detaljhandel får bedrivas på salutorgen. Vid framtagande av nya gränslinjer för torghandeln har ordnings-, säkerhets- och framkomlighetsaspekterna varit avgörande. För att kunna säkerställa detta har staden valt att dela in torgen i olika användningsområden. Inom salutorgsdelen får endast detaljhandel bedrivas. Övrig yta på torgen får dock upplåtas med polisens tillstånd för till exempel mat och dryck som bereds på plats eller för tillfälliga försäljningsplatser.

I 11§ regleras utformning och gestaltning av torghandelsplatserna. För att kunna upprätthålla god säkerhet, ordning och framkomlighet har staden tagit fram ett gestaltungsprogram tillsammans med torghandlarna. Det är t.ex. mycket betydelsefullt för synskadade att förhyrd torgyta är tydligt markerad.

RESERVATIONER M.M.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av vice ordförande Martin Michel m.fl. (MP), Bengt Sandberg m.fl. (S) och Åke Mezan (V) mot beslutet med hänvisning till sitt gemensamma förslag enligt följande.

Återremittera ärendet samt där utöver anför följande:

Förslaget till nya ordningsföreskrifter för torghandeln syftar bland annat till att klargöra gränsdragningar mellan Trafikkontorets och Fastighetsförvaltningens åtagande. Det är bra. Men utöver det går förslaget i otakt med stadens visioner och nämndens inriktningsmål. Några exempel:

KF:s inriktningsmål 1: "Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök".

KF:s mål för verksamhetsområdet: "1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad" Näringsverksamheten ska främjas.

Fastighetskontorets vision: "Ett Stockholm i världsklass – där vi skapar värden och attraktiva miljöer som lämnar positiva avtryck"

Enligt VP 2009: "Vi ska förbättra vår tillgänglighet och servicegrad och skapa mer värde för våra kunder". "Våra kunders framgång är vår framgång. Våra tjänster ska på ett markant sätt öka våra kunders förmåga att nå sina mål".

Stockholmarna uppskattar torghandeln. Det ger liv och ett positivt inslag i stadsbilden. Detta har fastslagits många gånger.

På vilket sätt bidrar dessa nya föreskrifter till att skapa en god stadsmiljö, attraktiva miljöer, trygghet, tillgänglighet, företagsvänlighet, positiva avtryck nytänkande bättre service och kreativitet?

Den 3 februari 2009 togs nya ordningsföreskrifter och taxor för stadens torghandelsverksamhet. Vi reserverade oss när det gällde taxorna som vi ansåg var alltför höga främst i förorter som till exempel Högdalen, Rinkeby och Fruängen.

I det nya förslaget föreslås att torgplatser i Bandhagens centrum, Bromstens plan, Flemminggatan, Agnegatan, Hjulsta torg, Hässelby strand, i kv Starrbäcksängen, Kornhamnstorg, hörnet Ringvägen/Hornsgatan, Skarpnäcks torg, Sockenplan, Sättra centrum och några till tas bort. Kan det vara så att närliggande livsmedelsbutiker lobbat för att slippa konkurrens om försäljningen av frukt och grönt? Är stadsdelsförvaltningarna informerade om att torghandels-platserna försvinner?

Om reglerna blir alltför strikta så som fasta öppettider, korta in- och utlastningstider, korta städningstider och höga taxor så vågar allt färre satsa på torghandel till stor saknad och besvikelse för medborgarna. Torghandlarna tvingas hålla öppet även under sträng kyla på vintern för att klara sina kostnader. Tycker förvaltningen att torghandlare är besvärliga och mer av ett problem än en tillgång för staden? Förslaget bör omarbetas så att samstämmighet mot visioner och mål råder. Vi vill ha en livlig och rik torghandel med låga priser. Det har också visat sig att just torghandel med frukt och grönsaker ofta är ett sätt för arbetslösa att skapa egen försörjning och nya jobb.

Vad gör torghandlarna av sitt organiska avfall? I förslaget står ingenting om hur organiskt avfall ska samlas in och tas om hand. Viktigt att det tas med i föreskrifterna.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande Kristina Alvendal m.fl. (M) och Per Altenberg (FP) enligt följande.

Utifrån Alliansens perspektiv är de avgränsningar, förtydliganden och klargöranden som ärendet innebär goda. Vi förutsätter dock att de nya ordningsföreskrifterna inte påverkar stadens småföretagare negativt. Småföretagen har en viktig roll i att skapa arbetstillfällen i staden. Förutsägbara villkor och goda utvecklingsmöjligheter är av synnerlig vikt för deras utveckling.

Ersättaryttrande gjordes av Lars Wyke (KD) enligt följande.

Instämde i ordföranden Kristina Alvendals m.fl. (M) och Per Altenbergs (FP) särskilda uttalande.